

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie
Verschijnt maandelijks
21e jaargang nr. 11 — nov. 1971

INHOUD: 8 bladzijden
COLLECTIETECHNIEK pag. 35 - 38
BUIKPOTIGEN pag. 91 - 92
VARIA MARITIMA pag. 207 - 208

EXCURSIEPROGRAMMA

Over enige tijd zult U bovenstaand opschrift weer in de *Varia* kunnen aantreffen. Voor wij echter een programma samenstellen, zouden we U graag in de gelegenheid stellen Uw wensen naar voren te brengen.

Wat wilt U voor excursies? Heeft U bepaalde suggesties of wensen, of vindt U het wel goed zoals het tot nu toe georganiseerd is? Misschien kunt U ons waardevolle tips geven over excursie-objecten, die bij ons onbekend zijn. Wij denken bij voorkeur aan plaatsen waar dieren te vangen zijn voor het zee-aquarium, vindplaatsen van recente schelpen, of fossielen, maar ook aan interessante musea of tentoonstellingen, waarbij we de interesse sfeer gerust een beetje ruim kunnen nemen, als het onderwerp maar enigszins met de zee en de biologie te maken heeft. De ervaring leert dat de deelnemers aan onze excursies steeds gemakkelijker ook vrij grote afstanden afleggen. Wat dat betreft behoeven we ons dus ook niet zo zeer te beperken. Een enkele buitenlandse excursie kan dus wel in het programma worden opgenomen.

Op het programma komt in ieder geval weer een tocht naar Yerseke in het voorjaar en waarschijnlijk een herhaling van het bezoek aan de *Tridens*. Door de te grote belangstelling hiervoor moesten we een aantal deelnemers teleurstellen.

Kortom: laat ons eens horen wat U in het excursieprogramma zou willen zien opgenomen. Schrijft U, of nog eenvoudiger belt U even, bij voorkeur 's avonds, J. Tjalkens, Rembrandtlaan 184, Voorshoten, tel. 01717 - 4642. Tj.

NATUURRESERVATEN ONDER WATER OP CURACAO

Heeft de mens eerst zijn roofofbouw gepleegd boven de zeespiegel op het vaste land der aarde, nu reeds moeten wij gaan waken over de natuurschatten onder water. En wel voornamelijk in die gebieden, welke prachtige koraaltuinen met de daarbij behorende kleurrijke vissenbevolking rijk zijn.

Deze gebieden vragen en krijgen ook nu reeds bescherming, omdat toeristen b.v. in Kenya niet alleen met de oogjes willen kijken, maar tegelijk een flink stukje koraalrif als souvenir mee naar huis willen nemen.

De Kenyase regering heeft een gebied tot natuurreserveaat verklaard, waar alleen kijkende bezoekers toegang hebben.

In navolging daarvan brengt ook Nederland dit goede voorbeeld in praktijk en zal op Curacao een onderwater-natuurpark worden gecreeërd.

Minister Nelissen heeft daartoe ongeveer drie en een halve ton als uitbreiding op de begroting uitgetrokken om het Caraïbisch Marienbiologisch Instituut te Willemstad in staat te stellen dit plan ten uitvoer te brengen.

Een goede daad van overheidswege, die lof verdient.

B.E.

GEVRAAGD:

Tera van Benthem Jutting: Fauna van Nederland deel VII Mollusca: Gastropoda, Prosobranchia et Pulmonata.

Idem deel VIII Mollusca: Gastropoda Opisthobranchia, Amphineura et Scaphopoda.

Idem deel XII Mollusca: Lamellibranchia. De Fossiele schelpen van onze stranden en zeegaten, deel 1. door van Regteren Altena e.a.

Schriftelijke aanbiedingen met prijsopgaaf naar Jaap van der Weert, Dr. Gallandstraat 6, Vlissingen.

HEREMIETKREEFT(JE) VERSUS KLEINE ZEENAALD

Uit Yerseke was een kleine Zeenaald naar ons aquarium verhuisd. Dit was natuurlijk niet geheel in overeenstemming met de raad die ik betreffende aquariumhouders pleeg te geven; geen zeenaalden meenemen, vanwege het voedselprobleem. Ze eten namelijk alleen kleine kreeftachtigen en waar haal je die in voldoende hoeveelheid dagelijks vandaan. Wij, mijn vrouw en ik, hadden echter goede ervaringen opgedaan met het kweken van larven van pekelkreeftjes (*Artemia salina*) uit de eitjes die in iedere tropische aquariumzaak te krijgen zijn. We besloten dus een proef te wagen; omdat een zeenaald niet een van de vlotste zwimmers is en dus gemakkelijk in een gezelschapsaquarium ten prooi valt aan krabben en anemonen, zetten we onze zeenaald (plm. 7 cm) in het filter. Wij gebruiken een groot schelpengruisfilter, 50 cm hoog, inhoud 30 liter, waar bovenin een laag water van plm. 6 cm staat. In deze beschermde ruimte ging de kleine zeenaald, kreeg dagelijks zijn portie artemialarven en de proef slaagde, het diertje bleef in leven en groeide.

Toen was er op het Scheveningse strand die zeer kleine heremietkreeft in een tepelhoortje, tussen de garnalen, de platvisjes en de platgetrapte krabben, de vangst van een garnalenvisser. Deze „juvenile Bernhardus pagurus” om hem maar eens netjes te noemen belandde in het aquarium, waar hij het aanvankelijk prettiger vond dan op dat droge strand. Aanvankelijk, want toen kwam een gewone strandkrab kennismaken met wat hij voor een familielid hield. Strandkrab schudde hem de poot, rukte de poot uit, stak weer verradelijk de hand toe, rukte de poot uit, enz. enz., tenminste we vermoeden dat het zo gegaan is want toen we het drama ontdekten en tussenbeide kwamen had de kleine heremiet nog één

schaar over, hij was verder alles kwijt. De onfortuinlijke ridder zat nu met onoverkomelijke vervoers-, voedings en verdedigingsproblemen. De beste manier om hem te redden leek ons het filter. Daar zat hij dan in zijn hoekje en pakte braaf dagelijks zijn stukje mosselvlees of wormpje. Hij kon niet van zijn plaats, probeerde het soms toch en rolde dan onderstboven, en moest door ons dan weer rechtop gezet worden, maar... hij ging niet dood, ontwikkelde daarentegen zeer kleine pootjes tijdens zeer snel op elkaar volgende verschalingen.

Kortom, wij zagen hoopvol zijn algehele revalidatie tegemoet, waarna hij teruggeplaatst kon worden in het aquarium, waaruit inmiddels de strandkrab met dat sadistische trekje in zijn karakter weer naar zee verhuisd was. De heremietkreeft had echter andere plannen, waarop hij waarschijnlijk tijdens het lange gedwongen stilzitten had zitten broeden.

Na de laatste verschaling waarin hij zijn oude gedaante weer had teruggekregen vonden wij de onverlaat in een andere hoek van het filter en van de kleine zeenaald was nog maar de helft over. Het leerde ons dat je heremietkreeften nooit kunt vertrouwen en er zeker geen dankbaarheid van hoeft te verwachten.

Tj.

